

Werkplan 2015

Rotterdams Milieucentrum (RMC)

Inhoudsopgave:

0. Inleidend

1. Groepenondersteuning

- 1.1 Groepengelden
- 1.2 Platforms

2. Communicatie

- 2.1 Debat
- 2.2 RM-courant
- 2.3 Groene Agenda
- 2.4 Internet
- 2.5 TV

3. Bedrijfsvoering

- 3.1 Werkplan
- 3.2 Monitoring voortgang
- 3.3 Financien
- 3.4 Voortgang

4. Landelijke samenwerking

Projecten 2015

- 1. 'opZuing!' en de Milieucoaches
- 2. Daklandbouw, Dakakker en Dakennie
- 3. 'Stook je Rijk'
- 4. Rotterdams (jongeren) Milieuvorlichters
- 5. Klimaatonderwijs010
- 6. Rotterdamse VvE's met energie
- 7. Afval=voedsel=afval=voedsel en Broodnodig
- 8. Infopunt Duurzaam010
- 9. Winterklaar
- 10. 'Ieders Lucht'

Bijlage 1: Bedrijfsprofiel

Bijlage 2: Begroting 2015

0. Inleidend

Voor u ligt het werkplan 2015 van het Rotterdams Milieucentrum. Dit werkplan omschrijft het werk van het milieucentrum zoals groepenondersteuning, milieucommunicatie en het organiseren van het debat en overleg.

Daarnaast worden de projecten en de projectproducten voor 2015 kort omschreven. Het milieucentrum wil door op de ingeslagen weg met de projecten rond energiebesparing en vult dit aan met een breed project gericht op voedselverspilling en afval.

Emile van Rinsum (directeur van het Rotterdams Milieucentrum)

Rotterdam 28 oktober 2014

1. Groepenondersteuning

Ondersteuning van initiatieven op het gebied van milieu, duurzaamheid en groen/stadsnatuur in Rotterdam blijft de core business van het milieucentrum. Steeds meer burgers willen aan de slag in hun eigen woonomgeving met thema's als energie(opwekking), verduurzaming, stadslandbouw en groen.

Burgers zijn zeer goed in staat zelf hun boontjes te doppen maar de praktijk wijst uit dat men vaak een steuntje in de rug hard nodig heeft. Het milieucentrum biedt de actieve bewoners ondersteuning middels advisering en ondersteuning maar ook door uitwisseling van kennis en ervaring (bijvoorbeeld in het Parkenoverleg) of scholing (bijvoorbeeld de cursussen milieucoach, VvE's met energie, Stadsbomen, Natuur in Kaart etc.).

Daarnaast heeft het milieucentrum ook komend jaar de mogelijkheid duurzame initiatieven met kleine bedragen te ondersteunen. Vaak is een klein bedrag al genoeg om duurzame groene initiatieven op gang te brengen. Financiering is bij burgerinitiatieven vaak een angel en een startprobleem.

Het milieucentrum heeft ook een grote achterban. Twee-en-tachtig natuur – en milieugroepen zijn bij het milieucentrum aangesloten variërend van de lokale afdeling van Milieudefensie tot de vogelopvang en parkgroepen. Ieder jaar doet een aantal achterbangroepen beroep op de ondersteuning door het milieucentrum.

Het milieucentrum zal ook in 2015 initiatieven en groepen adviseren en ondersteunen daar waar nodig. De ondersteuning kan een inhoudelijke aard hebben maar ook een praktisch. In het kader van deze ondersteuning organiseert het milieucentrum ook overleg tussen de verschillende lidorganisaties en tussen deze organisaties en beleidsmakers of 'de politiek'. Een platform zoals het Parkenoverleg is een van de belangrijkste overlegorganen.

Facilitaire ondersteuning:

het ter beschikking stellen van vergader- en cursusruimte

- het beschikbaar stellen van werkgelden en projectsubsidies
- het verlenen van service op het gebied van lay-out en publiciteit
- het opnemen van activiteiten in de Groene Agenda (gedrukt en digitaal)
- het opnemen van artikelen van aangesloten organisaties in de digitale nieuwsbrief
- de uitleen van materialen en apparatuur als beamer, geluidsinstallatie en digitale (video)camera
- het verzorgen van verzendingen
- ondersteuning bij internet (e-commerce, websites)
-

Inhoudelijke ondersteuning:

-
- het verstrekken van inhoudelijk advies
- het verstrekken van juridisch advies, eventueel via milieurechtshulp
- het bieden van een abonnement op de (interne) groepennieuwsbrief en de Rotterdamse Milieucourant
- het inhoudelijk ondersteunen van informatiebijeenkomsten, symposia en debatten
- de praktische ondersteuning van bijeenkomsten, activiteiten en acties
- de organisatie van overleg tussen groepen (zoals het platform Noordrand en het Parkenoverleg)
- de organisatie van de jaarlijkse Groene Conferentie en andere informatieve bijeenkomsten
- de organisatie van workshops en cursussen
- ondersteuning bij subsidieaanvragen
-

1.1 Groepengelden

Ook in 2015 beschikt het milieucentrum over een budget van € 15.640 ten behoeve van werk – en projectgeld. Initiatiefnemers van initiatieven op het gebied van duurzaamheid, energie, stadslandbouw, stadsnatuur en milieu kunnen een beroep doen op dit budget. Het milieucentrum kent deze gelden toe op basis van een aanvraag en na toetsing aan de door het bestuur van de stichting opgestelde toetsingscriteria.

Het gaat om werkgeld: een budget voor reguliere kosten zoals telefoon- en kantoorkosten en projectgeld: ten behoeve van activiteiten, bijeenkomsten en middelen.

1.2 Platforms

Het Rotterdams Milieucentrum organiseert in samenwerking met (achterban)groepen of burgerinitiatieven ook overlegplatforms . Een van de belangrijkste is het Parkenoverleg. Hierin overleggen burgers (veelal omwonenden en/of parkvrijwilligers) met elkaar over onderwerpen die de parken aangaan. Vanuit het Parkenoverleg wordt overleg georganiseerd met verantwoordelijke beheerders of beleidsmakers en gereageerd men op gemeentelijke plannen.

Daarnaast is er ook een platform/netwerk van 'VVE's met energie' ontstaan vanuit de cursussen Milieucoach van het opZuinig-project. Bewoners zitten hierin regelmatig met elkaar om tafel om ervaringen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie te bespreken (dit platform is opgezet in samenwerking met 'VVE's met Energie').

In het kader van het landelijke project "Stook je rijk" organiseert het Milieucentrum in 2015 ook overleg met huurders(organisaties) in het 'Stook je rijk platform voor Rotterdam'.

In 2015 wil het milieucentrum ook platforms initiëren (of ondersteunen) op het vlak van stadslandbouw (met name dakakkerbouw) en lokale energie initiatieven.

2. Communicatie

Communicatie over milieu, energie, groen, stadsnatuur en duurzaamheid blijft ook in 2015 voor het milieucentrum een belangrijke taak. Het doel is meer aandacht voor deze onderwerpen te genereren bij het publiek en de beleidsmakers. Het milieucentrum organiseert debatten over groen/natuur, milieu en duurzaamheid, maakt eigen televisieprogramma's, geeft een digitale milieucourant uit en de 'Groene (uit)Agenda' en is actief in de sociale media via FaceBook en Twitter. Het milieucentrum heeft een aantal websites. Deze websites worden in 2015 verbeterd en gemoderniseerd. Doel van het milieucentrum is op een creatieve manier thema's als luchtkwaliteit, klimaatverandering en duurzaamheid op een zo toegankelijk mogelijke manier en aan een breed mogelijk publiek te presenteren.

2.1 Debat

Het milieucentrum organiseert ook in 2015 weer diverse themabijeenkomsten en uiteraard de jaarlijkse Groeneconferentie. De Groeneconferentie is een open debat bijeenkomst. De afgelopen jaren waren de thema's luchtkwaliteit (2003), natuur- en milieueducatie (2004), de gemeenteraadsverkiezingen en duurzaamheid (2004), 'Bewonersparticipatie in milieu' (2005), jongeren en milieu (2006), 'Het klimaat in Rotterdam' (2007) 'Milieu in de buurt' (2008), de gemeenteraadsverkiezingen en milieu (2009), de 'Groene stad' (2010), 'Rotterdam Winterklaar?' (2011), 'Duurzaam door' (2012) en 'Het groentrekkersdebat' (2013). In 2014 was het thema 'afval'.

Een ander voorbeeld van debat is de ‘Bij-eenkomst’ (2013) waarin het advies voor de verbetering van de leefomstandigheden van bijen en bestuivende insecten in Rotterdam’ centraal stond.

De Afgelopen jaren vond debat plaats tussen beleidsmakers, wetenschappers, politici, bestuurders, bewoners en (vooral lokale) milieu – bewoners - en natuurorganisaties. Het doel van het milieucentrum is te komen tot uitwisseling van standpunten tussen actieve burgers, politiek en beleidsmakers. De betrokkenheid van Rotterdamse (deel)raadsleden was bij de debatten groot.

Een vast onderdeel van de Groene Conferentie is de uitreiking van de Groene Vogel (een prijs voor natuurvrijwilligers) en de Groene Pluim (een prijs voor een groene overheidsdienaar), zo ook in 2015. Veel onderwerpen zijn via de Groene Conferentie op de publieke en politieke agenda gekomen en hebben ook geleid tot nieuw beleid en initiatieven vanuit de bevolking.

In 2015 wil het milieucentrum naast de Groeneconferentie meer debatbijeenkomsten opzetten in o.a. BAR, de Hub of Lost and Found.

2.2 RM-courant

De Rotterdamse Milieucourant (RM-courant) verschijnt minimaal 10 keer per jaar in digitale vorm. Het ‘blad’ zal ook in 2015 weer artikelen bevatten over actuele ontwikkelingen in Rotterdam die van belang zijn vanuit het oogpunt van duurzaamheid. Deze digitale courant nodigt actief uit tot uitwisseling van ervaringen en discussie met het Rotterdams gemeentebestuur en de Rotterdamse politiek.

De redactie van de digitale RM-courant gaat in haar artikelen meer aandacht besteden aan integrale oplossingen en beleidsalternatieven. Het blad zoekt steeds naar een juiste mix van verdieping, actuele berichtgeving en discussie.

2.3 Groene Agenda

De Groene Agenda is ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen Sport en Recreatie (Natuur en Milieueducatie), het Zuid-Hollands Landschap en de Groene Passage. De Groene Agenda richt zich op de hele Rotterdamse regio met als doel groene activiteiten onder de aandacht te brengen bij een breed publiek. In 2015 wordt de Groene Agenda minimaal zes keer in digitale vorm uitgegeven naast de website www.groeneagenda.nl. In de loop van 2015 wordt ook deze website gemoderniseerd. In 2015 is de groene agenda ook als Facebook pagina te bekijken.

2.4 Internet

De websites van het milieucentrum worden ook in 2015 up-to-date gehouden er komt ook een veel hechtere link met de sociale media. Veel aandacht wordt gegeven aan functionaliteit, organisatie, inhoud en de toegankelijkheid van de informatie op internet. Hierbij kunnen sociale media bij ondersteunen. In 2015 wordt een moderniseringslag gemaakt. De websites worden overgezet op een nieuwer systeem. De weblinks naar de aangesloten organisaties krijgen hierbij speciale aandacht. De websites spelen een belangrijke rol bij het bekendmaken van de projecten van het milieucentrum en zeker in combinatie met de sociale media een snelle vorm van berichtgeving.

Naast de centrale website www.milieucentrum.rotterdam.nl heeft het RMC ook de digitale groene agenda (www.groeneagenda.nl), waarin groene activiteiten in de gehele Rotterdamse regio worden belicht; bovendien zijn er diverse ‘subsites

Aparte websites werden gemaakt door en voor het Parkenoverleg: www.rotterdamseparken.nl. In het kader van de jongerenactiviteiten startten in 2008 de websites leders Lucht www.iederslucht.nl die in 2014 werd vernieuwd. Sinds 2012 is ook de website www.dakakker.nl en www.opzuinig.nl te bezoeken.

Op Twitter is het milieucentrum actief onder www.twitter.com/milieucentrum en www.twitter.com/duurzamestad, www.twitter.com/opzuinig, www.twitter.com/dakakkers, www.twitter.com/dakennie, www.twitter.com/parken010, www.twitter.com/stookjerijk, www.twitter.com/klimaatonderwijs010. Het milieucentrum startte ook een aantal Facebook pagina's op zoals: Rotterdams Milieucentrum, Dakakker, Milieuvriendelijkste Tuinenwedstrijd, Rotterdamse Parken, opZuinig, Rotterdams Milieuvorlichters en Stook je rijk.

Daarnaast heeft het Milieucentrum een eigen YouTubekanaal.

2.5 TV

In 2008 is het milieucentrum in samenwerking met Cineac TV begonnen met de uitzendingen van Cineac Milieu TV op het Rotterdam kanaal. Het is een TV programma dat gemaakt wordt door vrijwilligers over milieuthema's die in onze stad spelen. Er werd iedere week uitgezonden waardoor er kan worden ingespeeld op de actualiteit. In 2012 en 2013 werden 60 programma's uitgezonden. Het RMC wil in 2015 een herstart maken met 'Cineac Milieu TV'. Het programma brengt mensen in de Rotterdamse wijken direct in contact met milieuthema's. Naast uitzendingen op het lokale TV-kanaal zullen de uitzending ook te zien via de diverse sociale media en op het eigen YouTube-kanaal.

3. Bedrijfsvoering 2015

3.1 Werkplan

Het bestuur van het milieucentrum stelt jaarlijks een werkplan op voor het komende jaar. In dit werkplan wordt toegelicht welke activiteiten en projecten het milieucentrum wil uitvoeren. In het werkplan geeft het milieucentrum bestuur ook expliciet aan hoe zij de basissubsidie wil besteden. Het werkplan wordt besproken met de bij het milieucentrum aangesloten natuur- en milieugroepen in de jaarlijkse deelnemersraad. De DCMR milieudienst Rijnmond beoordeelt in opdracht van de gemeente Rotterdam het werkplan en het bijbehorende financieel overzicht met een overzicht van de verwachte inkomsten en uitgaven. Op basis van beide documenten stelt de DCMR de jaarbasissubsidie vast. Er wordt voor een duidelijke planning van projecten en activiteiten gezorgd.

3.2 Monitoring voortgang

De directie van het milieucentrum houdt de voortgang van alle activiteiten en projecten in de gaten middels teamoverleg en overleg over (deel)projecten. Projectleiders zorgen voor een drie maandelijks verslaglegging aan de directie. De directie presenteert de stand van zaken in het bestuur. Indien zich gedurende het jaar grote afwijkingen voordoen met betrekking tot de voortgang wordt dit door de directie besproken tijdens periodiek overleg met de DCMR milieudienst Rijnmond.

3.3 Financiën

Het bestuur van het milieucentrum geeft in haar begroting aan welke inkomsten en uitgaven zij verwacht voor het komende jaar. Indien zich gedurende het jaar grote afwijkingen met betrekking tot de financiën voordoen wordt dit besproken tijdens periodiek overleg met de DCMR milieudienst Rijnmond.

De milieucentrum-directie kent aan Rotterdamse natuur-, milieugroepen en bewonersinitiatieven projectgeld en werkgeld toe. Bij de toekenning hanteert zij de toekenningscriteria die zijn vastgesteld door het bestuur van het milieucentrum.

3.4 Rapportage

Conform de subsidieverordening van de gemeente Rotterdam (2005) stelt het milieucentrum-bestuur een financieel jaarverslag op, dat voorzien is van een accountantsverklaring. In het financieel jaarverslag wordt expliciet aangegeven op welke wijze de basissubsidie van de gemeente Rotterdam is besteed. Verder is aangegeven op welke wijze uren besteed zijn. Daarnaast worden de ondernomen activiteiten en uitgevoerde projecten toegelicht in een tekstueel jaarverslag. Beide documenten worden naar de DCMR gestuurd ter vaststelling van de subsidie. Verder stelt de directie van het milieucentrum halverwege het jaar een kort en bondig halfjaarrapport op, met daarin een toelichting op de stand van zaken van de voorgenomen activiteiten en projecten, geactualiseerde planning, en een toelichting op de stand van zaken met betrekking tot de financiën.

4. Landelijke samenwerking

4.1 Landelijk netwerk

Het milieucentrum is onderdeel van het overlegnetwerk van de stichting Natuur en Milieu en de Provinciale Milieufederaties. Daarnaast overlegt het milieucentrum op landelijk niveau over gezamenlijke projecten en campagnes met de vier grootstedelijke milieucentra. Dit netwerk komt minimaal vier keer per jaar bijeen om informatie uit te wisselen en gezamenlijke activiteiten op te zetten.

4.2 Recycling Netwerk

Het milieucentrum is lid van het Recycling Netwerk Nederland en het netwerk Duurzame Haven waarbij Milieudefensie, stichting de Noordzee, de Milieucentra Amsterdam en Den Haag lid van zijn. Vanuit dit netwerk duurzame haven zijn er ook veel internationale contacten met collega-organisaties in andere havensteden.

4.3 Europese Samenwerking

In september 2014 is het RMC uitgenodigd om te spreken op de Conferentie Eat Your City in Kopenhagen, een conferentie over stadlandbouw. De Denen waren vooral geïnteresseerd in de Dakakker. Inmiddels zijn er meerder internationale contacten gelegd (Denemarken, België, Zweden, Noorwegen en Hong Kong) In 2015 wordt uitgezocht of Europese subsidie aangevraagd kan worden voor een kennisnetwerk op het gebied van Daklandbouw (zie ook hoofdstuk 5.2.1, project, de Dakakker/Cobroh).

5. Projecten 2015

In 2015 richt het milieucentrum zich op verduurzaming van de bestaande bouw, circulaire economie, afval, voedselverspilling, duurzaamheidseducatie, het verbreden van het dak(stads)landbouw – en groenedaken arsenaal.

De projecten zoals opZuinig (milieucoaches), Dakakker (daklandbouw) en Dakennie (educatie), Stook Je Rijk (energiebesparing), Rotterdams Milieuvorlichters (jongeren) willen we voortzetten in 2015. Projecten als 'Klimaatonderwijs010', Rotterdamse VvE's met energie, Afval=voedsel=afval=voedsel (Broodnodig), infopunt Duurzaam010 worden in 2015 opgestart.

Uitgangspunt hierbij is het bieden van handelingsperspectief aan burgers, de borging van de doorgaande leerlijn 'Klimaatonderwijs010' en het educatieproject op de Dakakker, het betrekken van nieuwe jongeren bij duurzaamheidsonderwerpen.

1. **'opZuinig!' en de Milieucoaches**
2. **Daklandbouw, Dakakker en Dakennie**
3. **'Stook je Rijk'**
4. **Rotterdams (jongeren) Milieuvorlichters**
5. **Klimaatonderwijs010**
6. **Rotterdamse VvE's met energie**
7. **Afval=voedsel=afval=voedsel en Broodnodig**
8. **Infopunt Duurzaam010**
9. **Winterklaar**
10. **'Ieders Lucht'**

5.1 opZuinig!

De activiteiten in het kader van opZuinig! zijn gericht op het bieden van handelingsperspectief aan bewoners (huurders en eigenaar – bewoners), woningcorporaties, Vereniging van Eigenaren en particuliere eigenaren om met energiebesparing aan de slag te gaan.

Producten:

- **Cursussen Milieucoaches opZuinig!**
- **Energiecafe010**
- **Voorlichtingen in de wijken/buurtten, in netwerken van de Milieucoaches.**
- **Website www.opzuinig.nl**
- **Twitter account www.twitter.com/opzuinig**
- **Facebookaccount: opZuinig**
- **Klimaatstraatfeestcampagne stratencampatie en de 'Klimaatstraatfeestdag'**

5.2 Dakakker / Stadsdaklandbouw

De dakakker op Het Schieblock is het grootste stadslandbouwdak in Nederland (1000 m²). Het dak wordt onderhouden door een groep enthousiaste vrijwilligers die door het milieucentrum wordt ondersteund. Daarnaast organiseert het milieucentrum een 'afzetmarkt' voor de producten van de Dakakker en worden er verschillende evenementen georganiseerd. De dakakker is een testsite. Met de dakakker als voorbeeld werd in 2014 de campagne MEER! Dakakker gestart met als doel meer m² dakakker te creëren in Rotterdam en omstreken.

Na het organiseren van de ‘wij willen groen’ conferentie zijn meerdere serieuze contacten ontstaan waar in 2015 verder wordt gekeken naar meer dakakkers. Het RMC heeft in 3 seizoenen dakakker unieke ervaring opgedaan en kennis vergaard. Met een aantal potentiële dakakkers in het verschiet kijkt het RMC of zij een rol kan krijgen in de ontwikkeling van nieuwe akkers op hoog nivo.

Producten:

- **Ondersteuning van het vrijwilligersteam**
- **Beheer van de website www.dakakker.nl en de Facebookpagina en Twitteraccount**
- **Organisatie van de productenafzet in de directe omgeving van de dakakker**
- **Organisatie van ‘open dakdagen’ zoals de Dag van de Architectuur, het plant - en oogstfeest, Verborgen tuinenweekend, het groene daken informatieweekend, excursies voor scholen, bedrijven en andere geïnteresseerden.**
- **Het organiseren van duurzaamheidseducatie voor basis – en voortgezet onderwijs (zie 5.2.2).**
- **Het nemen van het voortouw voor het creëren van een Europees kennisplatform stadslandbouw op daken en het aanvragen van een Europese-subsidiebijdrage hiervoor (zie 5.2.1).**

5.2.1 Cobroh

In 2014 werden meerder internationale contacten gelegd in Denemarken, België, Zweden, Noorwegen en Hong Kong over daklandbouw. In 2015 wordt uitgezocht of Europese subsidie aangevraagd kan worden voor een kennisnetwerk op het gebied van Daklandbouw.

Producten:

- ***Bundelen van de praktijkervaringen van diverse dakboerijen (rooftopfarms)***
- ***Zorgen dat initiatieven snel aan de slag kunnen met bemestingsplannen, vergunningsproces***
- ***Cijfers en feiten over groene daken en daklandbouw op een rij zetten i.s.m. kennisinstituten.***
- ***Video – en digitale documentatie over diverse Stadslandbouwdaken in Europa (en daarbuiten).***

5.2.2 Dakennie

In 2013 ontwikkelde het Rotterdams Milieucentrum het educatieve programma ‘Dakennie’ voor groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. Het is een programma op de Dakakker met de thema’s stadslandbouw, (gezond) voedsel en groene daken. In 2014 wordt het programma uitgevoerd en er wordt gewerkt aan een versie ten behoeve van het voortgezet onderwijs.

- **Uitvoering van het educatief aanbod over stadslandbouw gericht op primair onderwijs**
- **Ontwikkeling van edactief aanbod gericht op voortgezet onderwijs**

5.3 Stook je rijk

De activiteiten zijn erop gericht huurders(organisaties) te ondersteunen bij de opstart van duurzame initiatieven gericht op energiebesparing en de inzet van duurzame energie in samenwerking met de verhuurder/woningcorporatie. Tevens worden er via dit project de prestaties op het gebied van energiebesparing van corporaties gemonitord.

Producten:

- **Procesondersteuning huurdersinitiatieven**
- **Cursus ‘milieucoach’ specifiek gericht op huurders**
- **Organisatie van huurdersplatforms gericht op energiebesparing**
- **Monitoren van de SHAERE gegevens van de Rotterdamse woningcorporaties**
- **De organisatie van (minimaal 1) Rondetafel met huurders(organisaties), woningcorporaties en politici.**
- **Deelname aan de landelijke campagne ‘Stook Je Rijk’ en de Stookjerijk-award uitreiking.**

5.4 Rotterdams Milieuvorlichters

Jongeren worden opgeleid tot Rotterdams Milieuvorlichter (RMV). Na de cursus kunnen ze zelfstandig voorlichtingen geven op voortgezet onderwijs maar ook bij sociaal culturele instellingen in de stad gebruikmakend van het educatieve materiaal dat werd ontwikkeld.

Producten:

- **Organiseren van een cursus Milieuvorlichter voor jongeren**
- **Beheer website www.iederslucht.nl**
- **Ondersteuning van de jongeren Milieuvorlichters bij hun werk als voorlichter**
- **Ontwikkelen van Social media en interactieve voorlichtingspresentaties**
- **De cursus ieder jaar actualiseren en inhaken op de trends**

5.5 Klimaatonderwijs010

In 2013 ontwikkelde de Hogeschool Rotterdam i.s.m. het Rotterdams Milieucentrum de doorgaande duurzame leerlijn energie, klimaat en groen onder de titel ‘Klimaatonderwijs010’. Voor de borging van deze leerlijn is het Rotterdams Milieucentrum in 2015 verantwoordelijk.

Producten:

- **Beheer van de stedelijk ontwikkelde leerlijn klimaat, energie en groen (o.a. de website)**
- **Inventarisatie van extern aanbod gericht op Voortgezet Onderwijs (landelijk, regionaal en lokaal)**
- **Promotie van de leerlijn richting voorgezet onderwijs.**
- **Onderzoek naar het gebruik van de leerlijn.**

5.6 VVE’s met Energie

De activiteiten zijn erop gericht eigenaar-bewoners te ondersteunen bij de opstart van duurzame initiatieven binnen hun Vereniging van Eigenaren (VVE) zoals lokale energiecoöperaties gericht op het zelf opwekken van energie of het met elkaar besparen op energie middels isolatie en andere energiebesparende maatregelen. In dit project wordt samengewerkt met Blijstroom, ‘VvE’s met Energie’ en het IC-DUBO-centrum.

Producten:

- **Procesondersteuning bewonersinitiatieven en bewonerscoöperaties duurzame energie**
- **Cursus ‘VVE’s met energie’ specifiek gericht op VVE’s**
- **Organisatie van netwerkbijeenkomsten van VVE’s die willen verduurzamen**

5.7 Afval=voedsel=voedselverspilling, afval en circulaire economie

Het milieucentrum ook genoemd in het nieuwe afvalplan als belangrijke partner in bewustwordingsprocessen rond afval.

Als het om afval gaat het milieucentrum zich in 2015 focussen op voedselverspilling. Het gaat hierbij om gedragsverandering en het vermindering van afval. Vooral het afval nu niet bij het rest- of GFT-afval terecht komt maar op straat belandt. Door afval om te zetten in energie (groen gas) of andere producten werken we mee aan een duurzamere stad en het verminderen van de uitstoot van CO2 en een circulaire lokale economie.

Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar hoe we het gedrag van consument, retailer en producent kan worden beïnvloed. De focus ligt het komende jaar hier op brood in het project BroodNodig.

5.7.1 BroodNodig

Het project BroodNodig wil samen met consumenten, producenten en winkelbedrijven aan de slag met het broodafval in Rotterdam. Hierbij wordt gestreefd naar een betere samenwerking (Volgens een rapport van de FAQ van de VN zit het grote probleem in de voedselindustrie dat er niet wordt samenwerkt tussen de drie partijen), ook lokaal.

Broodnodig is een campagne maar ook een praktische oplossing voor het broodafval in Rotterdam. Daarnaast kan BroodNodig de lokale economie versterken, nieuw werk in de stad creëren, groen gas en andere 'broodproducten' leveren en zorgen voor de vermindering van de CO2-uitstoot. BroodNodig stimuleert ook technici, studenten en innovators om aan de slag te gaan met nieuwe afvalsoorten als bron voor eerlijke producten.

De broodnodige vergister zorgt ervoor dat we bakkers faciliteren tot het opwekken van hun eigen duurzame energie van hun eigen broodafval. Later willen we dit product naar meerdere doelgroepen vertalen. Om uiteindelijk te resulteren in een thuisvergister van GFT die voor iedereen toegankelijk is.

In BroodNodig wordt samengewerkt tussen de stichting BroodNodig010 en the Better Future Factory.

Doelen zijn:

- Geen broodafval meer op straat, bij het restafval of in de GFT-containers.
- Het huidige Rotterdamse broodafval zoveel mogelijk omzetten in groen gas voor de bakker. Later willen we dit voor de kinderboerderijen en moskeeën ontwikkelen (hier is een toevoer van veel broodafval en de doelgroepen zijn al geïnteresseerd).
- Een lokaal, betaalbaar en duurzaam geproduceerde broodvergister met meerdere functies voor de Rotterdamse bakker.
- Campagnes ontwikkelen en onderzoek doen naar gedragsbeïnvloeding en het weggooien van broodafval.

Producten:

- Adviezen aan de gemeenten als het neerkomt op afval in Rotterdam
- Maken van een documentaire over Broodafval in Rotterdam
- Ondersteunen van Rotterdamse organisaties die zich inzetten omtrent voedselverspilling en afval
- Adviseren van broodnodig voor een Rotterdamse ketenaanpak omtrent broodafval
- Onderzoek naar de voedselketens in Rotterdam
- Participeren in een consortium van BroodNodig als adviesorgaan omtrent afval, voedselverspilling en circulaire economie
- Opzetten van een innovatieoverleg voor Rotterdamse innovatieve initiatieven? als ondersteuningsplatform

5.8 Infopunt duurzaam010

In 2015 wil het Rotterdams milieucentrum zich inzetten voor het realiseren van een infopunt duurzaam010.

Het informatiepunt duurzaam010 (infopunt duurzaam010) is een tijdelijke (pop-up) winkel in de binnenstad van Rotterdam. Een laagdrempelige voorziening gericht op de bewoners van de stad die aan de slag willen met energiebesparing. In het infopunt kunnen bewoners onafhankelijke informatie krijgen over energiebesparende maatregelen in hun woning en het opwekken van duurzame energie. Voor deze activiteit wordt samengewerkt met *Blijstroom*, 'VVE's met energie' (*Energiesprong*), *het energieteam van de Woonbond* en het ICDUBO-centrum.

In het infopunt is ook veel te bekijken zoals verschillende vormen van isolatiematerialen, HR-ketels, warmtewisselaars, dubbelglas en vele andere energiebesparendematerialen en – mogelijkheden.

Tevens zijn er ruimtes in het infopunt geschikt voor het houden van bijeenkomsten zoals cursussen en netwerkbijeenkomsten van, voor of met VVE's en huurdersgroepen. Het infopunt wordt een aantrekkelijke en inspirerende plek om in aan de slag te gaan. Voor deze activiteiten wordt samengewerkt met *Blijstroom*, *Energiesprong* c.q. 'VVE's met energie', het energieteam van de *Woonbond* en het RMC maar ook externe (cursus)aanbieders.

Het infopunt krijgt een informeel karakter gekoppeld aan een duurzame catering. Het is geen 'balie' of kantoor maar krijgt meer de uitstraling van een winkel/annex koffiebar waar mensen op een ontspannen manier de informatie toch zich kunnen nemen. Er is een winkel met een groot aantal kleinere besparingsmiddelen zoals radiatorfolie, ledlampen, waterbespaarders en duurzame 'gadgets' en 'hergebruik attributen'.

Organisatorisch wordt het infopunt ondergebracht bij de stichting Rotterdams Milieucentrum doch zal een geheel eigen karakter/uitstraling krijgen.

Producten:

- Infopunt Duurzaam010 met onafhankelijke informatie over duurzaam verbouwen, isoleren, duurzame (bouw)materialen, duurzame en energiezuinige installaties en veel voorbeelden.

- **Infopunt Duurzaam010 als centrale ‘cursuslocatie’ en locatie t.b.v. bijeenkomsten over energie(besparing) van VvE’s en huurders(organisaties).**
- **Samenwerking met organisaties zoals Blijstroom, IC-DUBO, VvE’s met energie, Energiesprong e.a.**

5.9 Winterklaar

Het Rotterdams milieucentrum wil in 2015 mbv social media, lokale tv zenders, achterbangroepen en bewonersorganisaties een energiebesparingscampagne starten. Dit om Rotterdammers meer te bewegen richting energiebesparing. Naast het inzetten van de lokale tv zender die we als podium gebruiken zal het RMC in de wijken de discussies aanwakkeren en de buurten uitdagen om zich in te zetten voor energiebesparing. Het programma wordt afgesloten met de uitreiking van de ‘Winterklaarbokaal’

Producten:

- **Twaalf korte televisieprogramma’s over duurzame straatinitiatieven**
- **Uitzendingen op Open Rotterdam**
- **Youtube en Facebookpagina’s, twitteraccount ‘Winterklaar’**
- **Competitie ‘Winterklaar’**
- **Uitreiking van de Winterklaarboekeel**

5.10 Ieders Lucht

Luchtkwaliteit blijft voor het milieucentrum een belangrijk item. Zo wil het milieucentrum komend jaar meer gaan samenwerken met actieve bewoners(groepen) rond luchtkwaliteit. Een aantal van deze groepen zijn georganiseerd rond de problematiek op de ’s Gravendijkwal en de Pleinweg.

In samenwerking met het ‘Stadslab Luchtkwaliteit’ wil het milieucentrum bijeenkomsten organiseren over luchtkwaliteit en ideeën inventariseren die de luchtkwaliteit in Rotterdam kunnen verbeteren.

Het milieucentrum wil ook samenwerking opzetten met bewonersgroepen en – comitees om tot het continueren en uitbreiding van het aantal bewonersmeetpunten in Rotterdam te komen.

Producten:

- **In samenwerking met Stadslab organiseren van diverse bijeenkomsten voor en door bewoners over luchtkwaliteit**
- **Het in samenwerking met bewoners continueren en opstarten van nieuwe bewonersmeetpunten.**
- **Het verwerken van de meetresultaten en deze publiceren via diverse (digitale) media.**

Bijlage 1 Bedrijfsprofiel

Het Rotterdams Milieucentrum is een stichting.
Gevestigd aan de Schiekade 189 (unit 302), Rotterdam.

In het stichtingbestuur hebben zitting:

Patrick van Klink, voorzitter
Sanne Castro, penningmeester
Wiel Senden, bestuurslid
Karin Oppeland, bestuurslid
Huib Poortmans, bestuurslid
Rob Lathouwers, bestuurslid

Het team van het milieucentrum bestaan uit:

Emile van Rinsum, directie, luchtkwaliteit duurzaamheid, energie (28 uur)
Mohamed Hacene, Milieubeleid, diversiteit (24 uur)
Wouter Bauman, Natuur en Ruimte (28 uur)
Angelique Vandevenne, Educatie, afval (16 uur)

De aangesloten groepen zijn:

In willekeurige volgorde:

1. [De Bomenridders](#)
2. [Stichting Ark Nature](#)
3. [Stichting Rotterdamse Oogst](#)
4. Stichting Pro Groen
5. [Stichting Natuur Cultuur en Bewegen](#)
6. [KNNV Rotterdam](#)
7. [Groenpunt](#) (samenwerkingsverband IVN, NIVON, RMC, SenR, st. Ark, RbVV, SLR)
8. [Recyclicity / 2012 Architecten](#)
9. Stichting [Studio Hergebruik](#)
10. [Stichting Owaze](#)
11. Zweth Kandelaar Front
12. [Atalantajongeren](#)
13. [Werkgroep Woonmilieu Provenierswijk](#)
14. [Weidevogelgroep Schieveen](#)
15. [Vogelklas Karel Schot](#)
16. [Vogelasiel De Houtsnip](#)
17. Vogel, vleermuizen en vlinderwerkgroep Noordrand
18. Vereniging Natuur en Milieubescherming Noordrand
19. [Ambrosiusgilde Rotterdam](#)
20. [Arboretum Hoogvliet](#)
21. [Arboretum Trompenburg](#)
22. [Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast](#) BTV
23. Botanische Tuin Kralingen
24. [Natuur in Kaart](#)
25. Bewonerorganisatie Cool, werkgroep wijktuinen
26. [Dierenbescherming Rijnmond](#)
27. Egelopvang Odilia
28. Werkgroep Eschpolder
29. [Fietzersbond, afd. Rotterdam](#)
30. Stichting Gezond Overschie
31. [Greenpeace Rotterdam](#)
32. [Vereniging Tegen Milieubederf](#)
33. [IVN Rotterdam](#)

34. [Wergroep Kerk en Milieu](#)
35. [Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam](#)
36. [Milieudefensie, afdeling Rotterdam](#)
37. Natuurpad Hillesluis
38. Moeras IJscclubstraat
39. [NIVON Rotterdam](#)
40. [Aktiegroep Het Oude Westen](#)
41. Ecoteam Insulinde
42. Wijkorgaan Stadsdriehoek, wijktuinengroep
43. Stichting Natuurlijk Zuiderpark
44. Wergroep Rotterdams wandelpadennetwerk
45. [Tunesisch Forum/Arabische Milieuacademie](#)
46. [Wergroep MilieuDivers](#)
47. Stichting So Mi Tan
48. [De Speeldernis, natuurspeeltuin](#)
49. Stichting Behoud Zestienhovensepark
50. Rotterdamse Duurzaamheidsclub
51. [Samenwerkende Bewonersorganisaties Schiebroek](#)
52. [VTV Tuinderslust](#)
53. [Wereldnatuurfonds Rotterdam](#)
54. [Rotterdamse Bond van Volkstuinders/RBVV](#)
55. [Stichting SCRAP](#)
56. [Stichting Rotte-Verband](#)
57. [Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik](#)
58. [Vogels op Zuid](#)
59. Wijknatuurteam Alexanderpolder
60. Wijktuinengroep Ommoord
61. [PIW Kralingen](#)
62. [3VO Rotterdam](#)
63. Anti Bulderbaan Comité
64. [ROVER](#) Vereniging van Reizigers Openbaar Vervoer (afd. Rotterdam e.o.)
65. Bewonersgroep Bergpolder Blijdorp
66. Stichting Afri (Jongerenorganisatie Zuid)
67. [Marokkaanse Vereniging Centrum Noord \(MVCN\)](#)
68. [Stichting voor vernieuwing en participatie](#)
69. [Dona Daria](#), wergroep binnengroen, buitengroen
70. [Wergroep Ommoordse Veld Open & Groen](#)
71. [Wollefoppengroen & co](#)
72. [Euroster Rotterdam](#)
73. [Stichting Aquarius](#)
74. [Natuurspeelplaats Ruige Plaat](#)
75. Eetbaar Rotterdam
76. Stichting Spaar Prinsenpark
77. EUR Roadrunners
78. Buurtmoestuin Kralingen de Moestuinman
79. Blijstroom
80. Transitiontown
81. Stichting Bijenpark
82. Tuin op de Pier